

ด่วนที่สุด

ที่ ศย ๐๑๖/ ๑๐๘๗๓

สำนักงานศาลยุติธรรม
ถนนรัชดาภิเษก เขตจตุจักร
กทม. ๑๐๙๐๐

๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง เสนอความเห็นร่างพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำความผิดซ้ำของผู้กระทำความผิดอุกฉกรรจ์
ที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ความเห็นประกอบเรื่องเพื่อพิจารณา

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/ ว(ล) ๒๒๙๒๖ ลงวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๔

ตามหนังสือที่อ้างถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งว่า กระทรวงยุติธรรมได้เสนอร่างพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำความผิดซ้ำของผู้กระทำความผิดอุกฉกรรจ์ที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. มาเพื่อดำเนินการ และขอให้สำนักงานศาลยุติธรรมพิจารณาเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องหรือส่วนอื่นที่เห็นสมควร เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานศาลยุติธรรมพิจารณาแล้ว เห็นชอบด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัติฯ ที่กำหนดให้มีมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำของผู้กระทำความผิดอุกฉกรรจ์ที่ใช้ความรุนแรง การกำหนดให้มีคณะกรรมการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ การกำหนดให้มีมาตรการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดเฉพาะราย การกำหนดให้มีการคุมประพฤติพิเศษภายหลังพ้นโทษ (supervision order) การกำหนดให้มีการคุมขังภายหลังพ้นโทษ (detention order) การกำหนดให้มีการคุมขังฉุกเฉิน (emergency detention order) และการกำหนดมาตรการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยที่เป็นผู้มีประวัติเป็นผู้กระทำความผิดอุกฉกรรจ์ที่ใช้ความรุนแรง เพื่อป้องกันสังคมและผู้เสียหายจากการกระทำความผิดอุกฉกรรจ์ที่อาจเกิดขึ้นอีก และเพื่อส่งเสริมการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดอุกฉกรรจ์ที่ใช้ความรุนแรง จึงเห็นชอบด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว โดยมีข้อสังเกตบางประการ ดังนี้

๑. ร่างพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๓ บัญญัติว่า “ความผิดอุกฉกรรจ์ที่ใช้ความรุนแรง” มิได้บัญญัติให้ชัดเจนว่ารวมถึงการพยายามกระทำความผิดนั้นด้วยหรือไม่ โดยที่การพยายามกระทำความผิด คือ การกระทำที่ผ่านพ้นขั้นเตรียมเข้าสู่การลงมือกระทำความผิด เป็นการกระทำที่ใกล้ชิดต่อผลสำเร็จ และส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของสังคมแล้ว จึงเห็นว่าหากกำหนดให้ชัดเจนว่า “ความผิดอุกฉกรรจ์ที่ใช้ความรุนแรง” มีความหมายรวมถึง การพยายามกระทำความผิดด้วย ก็จะเป็นประโยชน์แก่การตีความกฎหมาย ทำให้สามารถนำมาตราการตามร่างพระราชบัญญัตินี้ไปใช้บังคับแก่จำเลยซึ่งต้องคำพิพากษาว่าได้พยายามกระทำความผิด อันจะช่วยระงับยับยั้งการกระทำความผิดอุกฉกรรจ์ที่มีความร้ายแรงที่อาจเกิดขึ้นซ้ำได้อีกทางหนึ่ง

๒. ผู้ร่างกฎหมายอาจพิจารณาเพิ่มเติมบางฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาเป็นความผิดอุกฉกรรจ์ที่ใช้ความรุนแรงตามบทนิยาม มาตรา ๓ ของร่างพระราชบัญญัติฯ โดยพิจารณาจากเจตนาของผู้กระทำความผิด ลักษณะ พฤติการณ์ ตลอดจนผลของการกระทำความผิดที่สอดคล้องกับการกำหนดฐานความผิดที่เป็นความผิดอุกฉกรรจ์ที่ใช้ความรุนแรงตามที่ผู้ร่างกฎหมายได้กำหนดไว้เบื้องต้นในร่างพระราชบัญญัติฯ เป็นต้นว่า ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์บางฐานที่มีองค์ประกอบความผิด ของการทำร้ายผู้อื่นและผลของการทำร้ายนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย เช่น ความผิดฐานชิงทรัพย์ เป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายสาหัสตามมาตรา ๓๓๙ วรรคสี่ ความผิดฐานชิงทรัพย์เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย

ตามมาตรา ...

ตามมาตรา ๓๓๙ วรรคห้า ความผิดฐานปล้นทรัพย์เป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายสาหัสตามมาตรา ๓๔๐ วรรคสาม และความผิดฐานปล้นทรัพย์เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ตามมาตรา ๓๔๐ วรรคห้า หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์บางฐานที่มีลักษณะและพฤติการณ์ของการกระทำที่ใช้ความรุนแรงและอาจก่อให้เกิดผลเสียหายต่อชีวิตหรือร่างกายจากการกระทำความผิดได้ เช่น ความผิดฐานชิงทรัพย์หรือปล้นทรัพย์ที่ได้กระทำโดยมีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ตามมาตรา ๓๔๐ ตรี ความผิดฐานปล้นทรัพย์ที่กระทำโดยแสดงความทารุณจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ใช้ปืนยิง ใช้วัตถุระเบิด หรือกระทำความรุนแรงตามมาตรา ๓๔๐ วรรคสี่ ทำนองเดียวกับการกำหนดให้ความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ผู้ถูกทำร้ายได้รับอันตรายสาหัสตามมาตรา ๒๙๗ ความผิดฐานทำร้ายจนเป็นเหตุให้ผู้ถูกทำร้ายถึงแก่ความตายตามมาตรา ๒๙๐ เป็นความผิดอุกฉกรรจ์ที่ใช้ความรุนแรงตามบทนิยามมาตรา ๓ ของร่างพระราชบัญญัติฯ เพื่อป้องกันสังคมและผู้เสียหายจากการกระทำความผิดอุกฉกรรจ์ที่อาจเกิดขึ้นอีกได้อย่างครอบคลุมมากขึ้น และยังสอดคล้องกับเหตุการณ์และพฤติกรรมปัจจุบันของผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ที่มักจะกระทำความผิดซ้ำไปเรื่อย ๆ

๓. ร่างพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๒๑ และมาตรา ๓๒ กำหนดเขตอำนาจศาลที่มีอำนาจพิจารณาคำร้องตามร่างพระราชบัญญัติฯ นี้ไว้อย่างหลากหลาย กล่าวคือ กรณีมาตรา ๒๑ คำร้องขอให้ศาลสั่งให้มีการเฝ้าระวังภายหลังพ้นโทษ ให้ยื่นต่อศาลที่มีเขตอำนาจในท้องที่เรือนจำหรือสถานที่คุมขังของนักโทษเด็ดขาดที่เป็นผู้กระทำความผิดอุกฉกรรจ์ที่ใช้ความรุนแรง กรณีมาตรา ๓๒ คำร้องขอให้ศาลสั่งคุมขังภายหลังพ้นโทษ ในกรณีที่เป็นการขอรวมกันกับคำสั่งเฝ้าระวังภายหลังพ้นโทษ ให้ยื่นต่อศาลที่มีเขตอำนาจตามมาตรา ๒๑ ในกรณีที่ยื่นเป็นคำขอภายหลังการนั้น ให้ยื่นต่อศาลในท้องที่ที่ผู้ถูกเฝ้าระวังภายหลังพ้นโทษมีภูมิลำเนานั้น ศาลที่ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคดีเป็นอย่างดีคือศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีนั้น ๆ ซึ่งสำนวนความตลอดจนพยานหลักฐานต่าง ๆ ได้ถูกเก็บรักษาไว้ กำหนดให้ศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีมีอำนาจพิจารณาคำร้องตามพระราชบัญญัตินี้ด้วยจึงน่าจะเป็นประโยชน์แก่ผู้พ้นโทษและการพิจารณาคำร้องมากกว่า ทั้งในกรณีที่กำหนดให้ยื่นต่อศาลในท้องที่ที่ผู้ถูกเฝ้าระวังมีภูมิลำเนา มักปรากฏอุปสรรคอยู่เสมอโดยเฉพาะในกรณีที่บุคคลมีภูมิลำเนาไม่แน่นอน

๔. ร่างพระราชบัญญัติฯ หมวด ๔ การคุมขังภายหลังพ้นโทษ อาจมีปัญหาได้ว่า คำว่า “คุมขัง” มีความหมายอย่างไร การคุมขังผู้พ้นโทษแล้วจะกระทำ ณ สถานที่ใด ด้วยวิธีการอย่างไร และภายใต้ข้อจำกัดอย่างใดบ้าง เนื่องจากผู้พ้นโทษ คือ บุคคลที่ได้รับโทษตามคำพิพากษาคืบแล้วไม่ได้อยู่ในฐานะนักโทษ กรณีจึงควรดำเนินการด้วยความระมัดระวัง เพราะอาจเกิดปัญหาการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญและละเมิดต่อกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและสิทธิพลเมือง (ICCPR) ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคี สำนักงานศาลยุติธรรมเห็นว่าควรทำให้เกิดความชัดเจนว่ามาตรการคุมขังภายหลังพ้นโทษจะแตกต่างกับการคุมขังในระหว่างการรับโทษตามคำพิพากษา และเป็นไปเพื่อป้องกันสังคม

๕. ร่างพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๔๔ ที่กำหนดว่า ในการพิจารณาปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยที่มีประวัติเป็นผู้กระทำความผิดอุกฉกรรจ์ที่ใช้ความรุนแรง ให้ศาลพิจารณารายงานการสืบเสาะและพินิจตามมาตรา ๑๓ นั้น เมื่อพิจารณาตามมาตรา ๑๓ แล้ว การจัดทำรายงานการสืบเสาะและพินิจเป็นเรื่องที่ศาลสั่งให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการก่อนมีคำพิพากษา เพื่อประกอบการพิจารณาพิพากษา เพื่อประกอบการใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษ ฯลฯ เห็นได้ว่า ในขณะยื่นคำฟ้อง ยังไม่มีการจัดทำรายงานการสืบเสาะและพินิจประกอบกับจำเลยอาจยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวได้ตั้งแต่มีการยื่นฟ้องคดี การกำหนดให้ศาลต้องพิจารณารายงานการสืบเสาะและพินิจตามมาตรา ๑๓ จึงอาจเป็นอุปสรรคแก่การพิจารณาสั่งคำร้องขอปล่อยชั่วคราวของศาลและอาจทำให้คำร้องขอปล่อยชั่วคราวได้รับการพิจารณาที่ล่าช้า ส่งผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของจำเลย

๖. ร่างพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๔๖ ที่กำหนดว่า หากผู้ต้องหาหรือจำเลยฝ่าฝืนเงื่อนไขที่ศาลกำหนดในमतาก่อน ศาลอาจมีคำสั่งออกหมายจับผู้ต้องหาหรือจำเลย และไม่ให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีดังกล่าวอีก นั้น อาจมีกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยฝ่าฝืนเงื่อนไขเพราะเหตุจำเป็นอย่างอื่น การถือว่าการฝ่าฝืนเงื่อนไขดังกล่าวอาจเข้าข่ายเป็นภัยอันตรายหรือความเสียหายที่จะเกิดจากการปล่อยชั่วคราวตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๑๐๘ (๖) อันมีลักษณะเป็นข้อสันนิษฐานที่เป็นผลร้ายต่อผู้ต้องหาหรือจำเลยจึงอาจขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญที่เป็นกฎหมายสูงสุดหรือไม่ พึงพิจารณาด้วยความระมัดระวัง โดยทั่วไปแล้ว ในการพิจารณาว่าจะอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ศาลย่อมพิจารณาจากพยานหลักฐานที่มีการนำเสนออย่างรอบด้านประกอบการใช้ดุลพินิจสั่งคำร้องขอปล่อยชั่วคราวที่เหมาะสมสอดคล้องกับข้อเท็จจริง และพฤติการณ์ในแต่ละคดี เพื่อให้เกิดดุลยภาพระหว่างการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของจำเลยและรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายพงษ์เดช วานิชิตติกุล)
เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม

ส่วนพัฒนากฎหมาย

โทร. ๐ ๒๕๑๒ ๘๔๗๑

โทรสาร ๐ ๒๕๑๓ ๘๓๗๓